

Dyadische, targeted preventie van maladaptief co-rumineren en internaliserende problemen en stoornissen bij Nederlandse meisjes in de adolescentie: Een Cluster Randomized Controlled Trial naar de effectiviteit het blended school-based mindfulness preventieprogramma Happy Friends, Positive Minds.

Gepubliceerd: 14-08-2023 Laatste bijgewerkt: 07-03-2025

Het doel van de Happy Friends, Positive Minds (HFPM) Cluster Randomized Controlled Trial (cRCT) is om de effectiviteit te meten van het schoolgerichte, mindfulness- en psycho-educatie preventieprogramma, dat zal worden uitgevoerd door mindfulness...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving nog niet gestart
Type aandoening	Stemmingsstoornissen en -afwijkingen NEG
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON55907

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Preventie van maladaptief co-rumineren en internaliserende problemen.

Aandoening

- Stemmingsstoornissen en -afwijkingen NEG

Synoniemen aandoening

Internaliserende symptomen en stoornissen (angst/depressie)

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Rotterdam University of Applied Sciences

Overige ondersteuning: NRO Gedrag en Passend Onderwijs; SIA KIEM; Citylab010.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Cluster Randomized Controlled Trial, Co-rumineren, Internaliserende problemen, Meisjes

Uitkomstmaten**Primaire uitkomstmaten**

Zelfgerapporteerd en door de leraar gerapporteerd risico op (vroeg beginnende) depressie en angst, zelfgerapporteerde en geobserveerde co-ruminatie, zelfgerapporteerde vriendschapskwaliteit, zelfgerapporteerde positieve en negatieve gevoelens/affect, zelfgerapporteerde interpersoonlijke reacties op positief affect en zelfgerapporteerde symptomen van anhedonie zullen de primaire uitkomsten zijn.

Secundaire uitkomstmaten

Secundaire uitkomsten zijn zelfgerapporteerde anhedonische symptomen, zelfgerapporteerd mastery (gevoel van controle over eigen leven), zelfgerapporteerde academische motivatie, zelfgerapporteerde concentratie, door ouders gerapporteerd gezondheidszorggebruik en door leerkrachten gerapporteerde emotionele en gedragsproblemen en academische competentie.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Steeds meer literatuur geeft aan dat meisjes in de adolescentie met vrienden praten over (interpersoonlijke) problemen en zorgen maar dit doen op een manier die buitensporig, speculatief en negatief gericht is, met een intense focus op negatieve gevoelens en onzekerheid over de vraag of de problemen kunnen worden opgelost (d.w.z. co-rumineren). Deze meisjes lopen een verhoogd risico op vroege internaliserende problematiek. Tot op heden zijn er echter geen preventieprogramma's beschikbaar die zich richten op co-rumineren bij meisjes in de adolescentie. Gezien de nadruk op het bevorderen van het bewustzijn van het huidige moment, het oefenen van waardering en dankbaarheid en meta-bewustzijn van de dynamiek tussen gedachten, emoties, lichamelijke gewaarwordingen en impulsen, kan mindfulness-training vooral nuttig zijn voor meisjes die buitensporig samen bezig zijn met herhaalde, negatieve, en veroordelende interacties. Hiervoor is er een app-gebaseerd mindfulness-trainingsprogramma ontwikkeld dat na de Cluster Randomized Controlled Trial-fase beschikbaar zal zijn via scholen; het preventieprogramma Happy Friends, Positive Minds (HFPM) voor de middelbare school. Het richt zich op het aanleren van mindfulness-vaardigheden op dyadische niveau en dat buitensporige co-ruminerende meisjes ondersteunt om deze vaardigheden te integreren in hun dagelijks leven. Er zullen 160 vriendschapsduo's meedoen die worden gekenmerkt door een hoge mate van co-ruminatie binnen hun dagelijkse interactiepatronen. Het doel van dit programma is om vriendinnenkoppels te trainen om (dyadische) maladaptieve emotieregulatiepatronen te verschuiven naar meer adaptieve emotieregulatiestrategieën binnen hun dyadische interacties, terwijl ze blijven profiteren van hun hechte, intieme vriendschappen en het verkennen van gezonde, nieuwe alternatieven voor overmatig co-rumineren.

Doel van het onderzoek

Het doel van de Happy Friends, Positive Minds (HFPM) Cluster Randomized Controlled Trial (cRCT) is om de effectiviteit te meten van het schoolgerichte, mindfulness- en psycho-educatie preventieprogramma, dat zal worden uitgevoerd door mindfulness-getrainde professionals, in een steekproef van 320 Nederlandse meisjes van 13 tot en met 15 jaar oud. Dit in vergelijking met de gebruikelijke ondersteuning die de meisjes normaal op hun school ontvangen. Daarnaast is het doel om de werkzame elementen van het programma in kaart te brengen.

Onderzoeksopzet

De Happy Friends, Positive Minds cRCT bevat de volgende twee condities: (1) een interventiegroep waarin 80 dyades (vriendinnenkoppels, $n = 160$ meisjes met een hoog risico op co-rumineren) die tussen november 2023 en juli 2024 het

trainingsprogramma HFPM krijgen, en (2) een controlegroep waarin 80 dyades (n = 160, meisjes met een hoog risico op co-rumineren) de gebruikelijke ondersteuning van de school ontvangen (TAU). De meisjes zullen middels randomisatie verdeeld worden over de twee groepen.

De meisjes in de interventiegroep ontvangen een 14 wekelijks programma, verdeeld over 4 fasen, tussen november 2023 en juli 2024 (fase 1: november 2023; fase 2 januari 2024; fase 3 maart 2024; fase 4 mei/juni 2024). De nulmeting vindt plaats in september en oktober 2023, gevolgd door de T1 meting in december, de T2 meting in februari 2024, de T3 meting in april 2024, de T4 (post-interventie meting) in juli 2024 en een follow-up meting na een jaar (T5) in juli 2025.

De meisjes die in de interventiegroep zitten ontvangen het programma, een 14-weekse geprotocolleerde lessenserie die gegeven wordt door een trainer. Daarnaast maken de meisjes gebruik van een app (App je Happy).

Onderzoeksproduct en/of interventie

Het preventieprogramma Happy Friends, Positive Minds is ontworpen om sociaal-emotioneel-gedragmatige zelfregulatie te trainen binnen de hechte vriendschapscontext door zowel dyadische als individuele vaardigheden aan te leren. Dit programma is ontwikkeld tussen 2020 en 2022 met behulp van de Intervention Mapping Approach voor het plannen van gezondheidsbevorderingsprogramma's (Bartholomew et al., 2016) en de Template for Intervention Description and Replication (TIDieR) checklist en gids voor het rapporteren van complexe interventies (Hoffmann et al., 2014). Het programma bestaat uit 14 begeleide, wekelijkse online lessen met mindfulnessoefeningen en psycho-educatie, die het dyadische gebruik van de eMental health-applicatie App je Happy begeleiden. Het doel van dit programma is om 160 Nederlandse (80 dyades) meisjes, met een hoogrisico op co-rumineren, tussen de 13 en 15 jaar te trainen in het verschuiven van dyadische maladaptieve emotieregulatiepatronen naar meer adaptieve emotieregulatiestrategieën binnen hun dyadische interacties, terwijl ze blijven profiteren van hun hechte, intieme vriendschappen en het verkennen van gezonde, nieuwe alternatieven voor overmatig co-rumineren.

Inschatting van belasting en risico

De belasting en risico's voor meisjes die deelnemen aan het onderzoek worden als minimaal beschouwd, aangezien het onderzoek op geen enkele manier het reguliere onderwijs van de meisjes belemmert en het onderzoek gericht is op natuurlijk voorkomende interacties en activiteiten binnen hechte vriendschappen van meisjes. Het huidige onderzoek biedt meisjes de mogelijkheid om deel te nemen aan een onderzoek gericht op het verkrijgen van meer kennis over het voorkomen van overmatige co-ruminatieprocessen en internaliserende problemen bij meisjes in de adolescentie.

Contactpersonen

Publiek

Rotterdam University of Applied Sciences

Rochussenstraat 198
Rotterdam 3015 EK
NL

Wetenschappelijk

Rotterdam University of Applied Sciences

Rochussenstraat 198
Rotterdam 3015 EK
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)
Volwassenen (18-64 jaar)

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Om te kunnen deelnemen moet een deelnemer/meisje aan de volgende voorwaarden voldoen:

- (1) Leeftijd 13, 14 of 15 jaar.
- (2) Bezoeken van een middelbare school van Koers VO.
- (3) In de tweede of derde klas zitten van een reguliere middelbare school in schooljaar 2023/2024.
- (4) *Als meisje geboren zijn, een vrouwelijke transgender zijn of een

non-binaire adolescent zijn.

(5) Het hebben van een wederkerige (*als meisje geboren zijn, een vrouwelijke transgender zijn of een non-binaire adolescent) goede of beste vriendin op dezelfde school.

Om te kunnen deelnemen moet een dyade/meisjes aan de volgende voorwaarden voldoen:

(1) Tenminste een van beide meisjes binnen een vriendschapsdyade, of beide meisjes, moeten een score hebben van ten minste een standaard deviatie boven de gemiddelde co-rumineer screening score op de Co-rumination Questionnaire Short (Hankin et al., 2010).

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Exclusiecriteria op het niveau van de school (om implementatierisico's te mitigeren):

- (1) Geen schooldirecteur hebben in schooljaar 2023/2024.
- (2) Een Inspectie-oordeel 'onvoldoende' hebben tijdens het laatste inspectiebezoek.
- (3) Implementatie van een andere mindfulness-based interventie tijdens schooljaar 2023/2024.

Exclusie criterium op het niveau van een individueel meisje:

- (1) Het volgen van/deelnemen aan een individuele of groeps mindfulness-based training in schooljaar 2023/2024.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Actieve controle groep
Doel:	Preventie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving nog niet gestart
(Verwachte) startdatum:	14-08-2023
Aantal proefpersonen:	1000
Type:	Verwachte startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	14-08-2023
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Erasmus MC, Universitair Medisch Centrum Rotterdam (Rotterdam)
Goedgekeurd WMO	
Datum:	14-02-2025
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC Erasmus MC, Universitair Medisch Centrum Rotterdam (Rotterdam)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL82696.078.23